

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
תשובה	(3)	(2)	(3)	(2)	(4)	(1)	(2)	(4)	(3)	(4)

שאלה	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
תשובה	(2)	(2)	(2)	(2)	(4)	(4)	(4)	(1)	(4)	(2)

שאלה	21	22	23
תשובה	(3)	(2)	(4)

הסברים

אנלוגיות (שאלות 1-6)

1. השאלה: **מפה** : **שולחן** - (עכור=לא צלול, מלוכלך)

היחס : **מפה** זה משהו שמכסה את **השולחן**.
א' זה משהו שנועד לכסות את **ב'**.

תשובה (1): תריס : חלון. האם **תריס** הוא משהו שנועד לכסות את **החלון**? כן, אולם **תריס** נועד לאטום ולהסתיר את **החלון** ואילו **מפה** מקשטת את השולחן ולא אוטמת או מסתירה אותו.

תשובה (2): תקרה : חדר. האם **תקרה** היא משהו שנועד לכסות את **החדר**? לא. **תקרה** זה החלק העליון של **החדר**.

תשובה (3): שטיח : רצפה. האם **שטיח** נועד לכסות את **הרצפה**? כן. **שטיח** משמש גם לקישוט **הרצפה** כפי שמפה משמשת לקישוט השולחן.

תשובה (4): מזרן : מיטה. האם **מזרן** הוא משהו שנועד לכסות את **המיטה**? לא. אמנם **המזרן** מכסה את **המיטה**, אבל מטרתו אינה לכסות את **המיטה**. למעשה **מזרון** הוא סוג של חלק מה**מיטה**. שולחן יכול להתקיים ללא **מפה**, אבל **מיטה** היא חסרת ערך ללא **מזרון**.

תשובה (3).

2. השאלה: **לחם** : **קמח** -

היחס : **קמח** הוא חומר הגלם הדרוש להכנת **לחם**.
ב' זה חומר הגלם להכנת **א'**.

תשובה (1): קרח : מים. האם **מים** זה חומר הגלם להכנת **קרח**? לא. **קרח** הוא **מים** שקפאו והפכו למוצק. כלומר, **קרח ומים** הם אותו דבר אבל במצב צבירה שונה. כמו כן, לחם מכינים ממספר חומרי גלם שהעיקרי בהם הוא קמח, אבל **קרח** מכינים רק **ממים**.

תשובה (2): שוקולד : קקאו. האם **קקאו** זה חומר הגלם להכנת **שוקולד**? כן.

תשובה (3): לביבה : שמן. האם **שמן** זה חומר הגלם להכנת **לביבה**? לא. **לביבה** היא קציצת ירק שמטגנים/מכינים בתוך **שמן**. גם אם **שמן** הוא מרכיב ב**לביבה** הרי שאין הוא המרכיב העיקרי בה כפי שקמח הוא המרכיב העיקרי בלחם.

תשובה (4): ביצה : חלמון. האם **חלמון** זה חומר הגלם להכנת **ביצה**? לא. **החלמון** הוא חומר הנמצא בתוך **הביצה**, כלומר הוא חלק מהביצה.

תשובה (2).

3. השאלה: להתחבק : חיבק -

היחס: להתחבק זו לעשות פעולה הדדית שבה שניים (או יותר) **מחבקים** זה את זה.
א' זו פעולה הדדית שבה שניים (או יותר) עושים **ב'** זה לזה.

- תשובה (1): להילחם : ניצח. האם **להילחם** זו פעולה הדדית שבה שניים **מנצחים** זה את זה? לא. **במלחמה** רק אחד מהצדדים יכול **לנצח**.
- תשובה (2): לסחור : מכר. האם **לסחור** זו פעולה הדדית שבה שניים **מוכרים** זה לזה? לא. **סחר** זו עסקת חליפין בה אחד קונה ורק אחד **מוכר**.
- תשובה (3): לשוחח : דיבר. האם **לשוחח** זו פעולה הדדית שבה שניים **מדברים** זה עם זה? כן.
- תשובה (4): ללמד : לימד. האם **ללמד** זו פעולה הדדית שבה שניים **מלמדים** זה את זה? לא. **לימוד** היא פעולה שבה אדם אחד **מלמד** (לימד) והאחר לומד. כלומר, זו אינה פעולה הדדית.
- תשובה (3)**.

4. השאלה: מחיר : לייקר -

היחס: לייקר זה להעלות את המחיר.
ב' זו הפעולה של העלאת/הגדלת **א'**

- תשובה (1): צמא : לרוות. האם **לרוות** זה פעולה של הגדלת **הצמא**? לא. **לרוות** זה להפסיק את הצמא.
- תשובה (2): צפיפות : לדחוס. האם **לדחוס** זו פעולה של הגדלת **הצפיפות**? כן. **לדחוס** זה לצופף, כלומר להגדיל את **הצפיפות**.
- תשובה (3): אויב : למגר. האם **למגר** זו פעולה של הגדלת **האויב**? לא. **למגר** זה להכחיד/להשמיד ולכן זו פעולה של ניצחון **האויב**.
- תשובה (4): מידע : להלשין. האם **להלשין** זו פעולה של הגדלת **המידע**? לא. **להלשין** זה לספק **מידע** בסתב על האחר במטרה להרע לו.
- תשובה (2)**.

5. השאלה: סיקל : אבן - (סיקל = סילק אבנים)

היחס: סיקל זו פעולה של סילוק **אבנים** (לא רצויות)
א' זו פעולת סילוק **ביים**.

- תשובה (1): כרת : עץ. האם **כרת** זו פעולת סילוק **אבנים**? לא. **לכרות** זו הפעולה של גדיעת/חיתוך **העץ**.
- תשובה (2): חצב : מחצב. האם **חצב** זו פעולת סילוק **מחצבים**? לא. **חצב** זה חפר בחומר קשה על מנת להוציא **מחצבים**. כלומר, מטרת **החציבה** היא השגת **מחצבים**, אולם מטרת הסיקול היא לא להשיג אבנים, אלא להיפטר מהן.
- תשובה (3): עקר : שורש. האם **עקר** זו פעולת סילוק **שורשים**? לא. **לעקור** זה להוציא משהו מן **השורש**.
- תשובה (4): ניכש : עשבים. האם **ניכש** זו פעולת סילוק **עשבים**? כן. **לנכש** זה להוציא **עשבים** (מזיקים/לא רצויים).
- תשובה (4)**.

6. השאלה: **תמימי דעים** : מחלוקת -

היחס : **תמימי דעים** זה מי שאין ביניהם מחלוקת.
א' זה מי שאין ביניהם ב'.

תשובה (1): צמודים : רווח. האם **צמודים** זה מי שאין ביניהם רווח? כן.

תשובה (2): דומים : הבדל. האם **דומים** זה מי שאין ביניהם הבדל? לא. **דומים** זה מי שיש ביניהם מעט הבדלים.

תשובה (3): מושלמים : פגם. האם **מושלמים** זה מי שאין ביניהם פגם? לא. **מושלמים** זה מי שאין לאף אחד מהם פגם.

תשובה (4): נושאים ונותנים : הסכמה. האם **נושאים ונותנים** זה מי שאין ביניהם הסכמה? לא. **נושאים ונותנים** זה מי שדנים/משוחחים על מנת להגיע להסכמה.

תשובה (1)

הבנה והסקה (שאלות 7-17)

7. **השאלה** : כשעלתה תרצה ביום שני שעבר על אוטובוס בקו 24 היא שמה לב שמלבדה היו באוטובוס רק עוד שני נוסעים. כשעלתה על האוטובוס בקו זה השבוע הוא היה מלא נוסעים עד אפס מקום.

איזו מן האפשרויות אינה הסבר לפער במספר הנוסעים בין שתי הנסיעות?

פתרון : לפנינו שאלת חשיבה מדעית שבה עלינו למצוא את התשובה שאינה כוללת הסבר לפער בין מספרי הנוסעים.

נבדוק את התשובות המוצעות :

תשובה (1) : השבוע בוטל קו 25, שמסלולו עבר בין השאר בתחנות שקו 24 עוצר בהן

זו אינה התשובה הנכונה. תשובה זו מספקת הסבר אפשרי לפער בין מספרי הנוסעים בשתי הנסיעות, שכן בהחלט יתכן שביטולו של קו 25 הביא למעבר של נוסעי אותו קו לנסוע השבוע בקו 24.

תשובה (2) : בשבוע שעבר התקיים בעיר פסטיבל הזמר, ולקראתו באו לעיר תיירים רבים

זו התשובה הנכונה. תשובה זו אינה מספקת הסבר לפער בין מספרי הנוסעים בשתי הנסיעות, שכן אם בשבוע שעבר באו לעיר תיירים רבים, היינו מצפים שמספר הנוסעים בשבוע שעבר יהיה גדול ממספר הנוסעים בנסיעתה השבוע. מכיוון שבפועל מספר הנוסעים בשבוע שעבר היה קטן ממספרם השבוע, זה אינו הסבר אפשרי לפער זה.

בשלב זה ניתן לסמן את תשובה (2) ולעבור לשאלה הבאה. נבדוק את התשובות הנוספות רק לשם השלמת ההסבר.

תשובה (3) : בשבוע שעבר עלתה תרצה על האוטובוס בשעה אחת בצהריים, והשבוע – בחמש בצהריים

זו אינה התשובה הנכונה. תשובה זו מספקת הסבר אפשרי לפער בין מספרי הנוסעים בשתי הנסיעות, שכן בהחלט יתכן שבשעות שונות יש עומס שונה. במקרה שלפנינו ההסבר יכול להיות נעוץ למשל, בעובדה, שבשעה חמש אחר הצהריים אנשים עושים את דרכם בסוף יום העבודה בחזרה לביתם.

תשובה (4) : השבוע עלתה תרצה על האוטובוס בתחנה אחרת מהתחנה שעלתה בה בשבוע שעבר

זו אינה התשובה הנכונה. תשובה זו מספקת הסבר אפשרי לפער בין מספרי הנוסעים בשתי הנסיעות, שכן בהחלט יתכן שבמקטעים שונים של הדרך שעושה האוטובוס, יש בקו עומסים שונים.

תשובה (2)

8.

השאלה: בהתנצחויות הממושכות בעולם האקדמיה זכתה להדים קבים "פרשת התרמית של סוקל". הפזיקאי סוקל פרסם מאמר בכתב עת מכובד לתאוריה של המדע, והצביע בו על זיקה בין ההגות הפוסט-סטרוקטורליסטית ובין הפיזיקה הקוונטית. במקביל הוא פרסם מאמר בכתב עת אחר ובו חשף כי המאמר הראשון היה מופרך ורווי שגיאות. לדעתו, עצם קבלתו של המאמר הראשון הוכיחה כי האיום על החשיבה המדעית יכול לבוא דווקא מבית.

מה ביקש סוקל להוכיח בתרמיתו?

פתרון: נסכם בקצרה את הפסקה ונבין מה הייתה מטרת התרמית של סוקל.

סוקל פרסם מאמר בכתב עת מכובד, ובמקביל פרסם מאמר בכתב עת אחר, בו הוא חושף כי המאמר הראשון היה מופרך ורווי שגיאות. בהקשר לכך הוא מציין כי עצם קבלתו לפרסום של המאמר הראשון מוכיחה כי האיום על החשיבה המדעית יכול לבוא דווקא מבית.

האיום על החשיבה המדעית הגיע במקרה זה בצורה של פרסום מידע מופרך ולא אמין. כאשר סוקל מתייחס לבית הוא מתכוון לכתב העת המכובד שהציג את מאמרו המופרך בלי לבדוק את העובדות, ושפרסם אותו רק על סמך העובדה שהוא נכתב על ידי איש מדע כמו סוקל. כעת נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): שלמעשה אין זיקה של ממש בין הגישה הפוסט-סטרוקטורליסטית לפיזיקה הקוונטית.

זו אינה התשובה הנכונה. אמנם סביר להניח שהשיאות במאמר נסמכות על כך שאמנם אין קשר בין שתי התאוריות, אבל לא את זה ביקש סוקל להוכיח, אלא את הסכנה בכך שעורכי כתב העת לא בודקים לעומק את המאמרים המפורסמים במסגרתו, בשל העובדה שכתב העת פרסם מאמר שהוא מופרך והזוי. אילו זו הייתה מטרת התרמית, סוקל היה צריך לפרסם רק מאמר אחד - המוכיח כי אין זיקה בין הגישות השונות.

תשובה (2): שבניגוד לדעה המקובלת, במדע יכולות להיות תאוריות הסותרות זו את זו.

נשאלנו מה ביקש סוקל להוכיח בתרמיתו. במאמרו ביקש סוקל להוכיח את הקשר בין שתי תאוריות שונות. בתרמיתו ביקש סוקל להוכיח שיש להיות ביקורתי וקפדן כלפי מאמרים המפורסמים בכתבי עת מדעיים.

תשובה (3): שיש להתייחס בחשדנות למאמר מדעי שתוכנו סותר את תוכנם של מאמרים קודמים

לא זה מה שביקש סוקל להוכיח בתרמיתו, ובכל מקרה לא נכתב כי תוכנו של המאמר שפרסם סוקל סתר את תוכנם של מאמרים קודמים. כמו כן למעשה, המאמרים המוזכרים בפסקה אינם סותרים זה את זה, אלא המאמר השני הוא וידיוי של סוקל על כך שפרסם במודע מידע שגוי במאמר שפרסם קודם. יתרה מזאת, סוקל ביקש להוכיח כי יש להתייחס בחשדנות למאמרים מדעיים באופן כללי, ולא רק לכאלה שתוכנם סותר מאמרים קודמים באותו נושא.

תשובה (4): שאנשי המדע עצמם פוגעים בחשיבה המדעית כאשר אינם קפדניים וביקורתיים דיים. זו

התשובה הנכונה

מטרת התרמית הייתה להראות כיצד האיום על החשיבה המדעית יכול לבוא דווקא מבית, כלומר איך אנשי המדע ("הבית") מפרסמים מידע שגוי מכיוון שהם לא בודקים את העובדות לפני פרסומן. בכך, לדעתו של סוקל, אנשי המדע פוגעים במדע.

תשובה (4).

9.

השאלה: אף שמוזיקאים, פסיכולוגים ופילוסופים מסכימים שיצירות מוזיקליות צופנות בחובן משמעויות רגשיות, הם אינם מצליחים לתאר משמעויות אלו במילים. המוזיקולוגית אסתר שינברג טוענת כי הקושי לעשות זאת נובע מעצם הניסיון להביע משמעויות אלו בדרך מילולית. לטענתה, המילים מאפשרות להביע חשיבה מסוג מסוים: חשיבה מסודרת, רציונלית. המוזיקה, לעומת זאת, אינה רציונלית, וכדי לתאר את המשמעויות החבויות בה יש להשתמש בכלים אחרים.

לטענת שינברג, מדוע נכשלו הניסיונות לתאר את המשמעויות החבויות במוזיקה?

פתרון: ראשית, ננתח את הפסקה. מוסכם כי ביצירות מוזיקליות יש משמעויות רגשיות אולם לא ניתן לתאר אותן במילים. שינברג מסבירה כישלון זה בכך שה"כלי שנבחר" – המילים, אינו מתאים לתיאור המוזיקה. המילים מתאימות לחשיבה רציונלית, ואילו המוזיקה אינה כזו. כעת נעבור על התשובות המוצעות:

תשובה (1): מכיוון שכל אחד מבין את המוזיקה בדרך אחרת, ולכן אי אפשר להסביר את המשמעויות החבויות בה

התשובה אינה נכונה, שכן לפי שינברג חוסר ההצלחה בתיאור המשמעויות החבויות במוזיקה אינה נובעת מהשוני בדרך שבה כל אחד מבין את המוזיקה אלא בבחירה לא נכונה של הכלי לשם התיאור של המשמעויות החבויות במוזיקה – המילים.

תשובה (2): מכיוון שניסיונות אלו התבססו רק על המשמעויות הרגשיות של המוזיקה והתעלמו מן הצד הרציונלי שלה

זו אינה התשובה הנכונה. לפי דבריה של שינברג, למוזיקה אין צד רציונלי ("המוזיקה, לעומת זאת, אינה רציונלית..."). כמו כן, א נטען שהניסיונות התעלמו מהצד הרציונלי של המוזיקה, אלא שהדרך שבה בחרו להביע את המשמעויות הייתה רציונלית, בעוד שהמוזיקה אינה רציונלית.

תשובה (3): משום שהכלי שבאמצעותו ניסו להסביר משמעויות אלו אינו מתאים להבעת רעיונות לא רציונליים. זו התשובה הנכונה

תשובה (4): מכיוון שזיהוי המשמעויות החבויות במוזיקה אינו כרוך בחשיבה, ולכן אי אפשר להביע בדרך מילולית

התשובה אינה נכונה. אמנם נכון, שאי אפשר להביע את המשמעויות החבויות במוזיקה בדרך מילולית, אולם שינברג לא טענה שזיהוי המשמעויות החבויות במוזיקה אינו כרוך בחשיבה, אלא שהוא אינו רציונלי.

תשובה (3).

10.

השאלה: המתנגדים לחוק שיזם בראל טוענים שכיום, בעקבות אישור החוק, _____ מספר הגורמים הנדרשים לאשר פרויקט בנייה רחב היקף. בראל _____ שהתהליך הנדרש כעת לביצוע פרויקט כזה מסובך יותר משהיה, _____ מורכבותו של התהליך היא סימן לשיפור של ממש, וכי _____.

פתרון: הערה: לפי תחילתו של המשפט שמציגה את דעת המתנגדים לחוק, נראה כי נכון יותר להציב תשובה שלפיה גדל מספר הגורמים הדרושים כדי לאשר את הפרויקט, כלומר הבירוקרטיה גדלה, ולכן הגיוני שיש ביקורת. נבדוק את תשובה (3) ובאמצעותה ננתח את המשפט:

תשובה (3): המתנגדים לחוק שיזם בראל טוענים שכיום, בעקבות אישור החוק, גדל מספר הגורמים הנדרשים לאשר פרויקט בנייה רחב היקף. בראל **אומנם מודה** שהתהליך הנדרש כעת לביצוע פרויקט כזה מסובך יותר משהיה, **אך שלא כמתנגדיו, סבור כי** מורכבותו של התהליך היא סימן לשיפור של ממש, וכי **כיום התהליך פשוט יותר משהיה בעבר.**

תמצות: החלק הראשון: לפי המתנגדים, לאחר אישור החוק, המצב מסובך משהיה. החלק השני: מורכבות התהליך היא סימן לשיפור, כי היום התהליך פשוט יותר משהיה בעבר.

חלקו השני של המשפט אינו הגיוני. אם מורכבות התהליך היא סימן לשיפור, הרי שאי אפשר לומר שכיום הוא פשוט יותר. זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (4): המתנגדים לחוק שיזם בראל טוענים שכיום, בעקבות אישור החוק, גדל מאוד מספר הגורמים הנדרשים לאשר פרויקט בנייה רחב היקף. בראל אומנם אינו מכחיש שהתהליך הנדרש כעת לביצוע פרויקט כזה מסובך יותר משהיה, אך טוען כי דווקא מורכבותו של התהליך היא סימן לשיפור של ממש, וכי חוק זה מסייע למנוע שחיתויות.

תמצות: החלק הראשון: לפי המתנגדים, לאחר אישור החוק, המצב מסובך בהרבה מכפי משהיה. החלק השני: נכון, אולם מורכבות התהליך היא סימן לשיפור, כי החוק מסייע למנוע שחיתויות

תשובה (4).

11. השאלה: אף שהכול ציפו שמר שמחון מן הקומה השנייה _____ דעתה של הגברת שגב, יושבת ראש ועד הבית, _____, העמדה שהציג אמש באספת הדיירים אינה _____ עמדתה: הוא טען _____.

פתרון: הערה: נראה שלאור העובדה שהמשפט אינו מציין על קשר כלשהו בין מר שמחון לגברת שגב, הגיוני שאנו מצפים להתנגדות. נתחיל לבדוק את התשובה הראשונה שהיא כזו – תשובה (2) – ובאמצעותה ננתח את המשפט:

תשובה (2): אף שהכול ציפו שמר שמחון מן הקומה השנייה יתנגד בתוקף לדעתה של הגברת שגב, יושבת ראש ועד הבית, שבשל המיתון יש לקצץ בתקציב הגיוון של הבית המשותף, העמדה שהציג אמש באספת הדיירים אינה סותרת את עמדתה: הוא טען רק שיש לוודא שאיש אינו מתנגד לקיצוץ.

תמצות: החלק הראשון: אפילו שכולם ציפו שמר שמחון יתנגד לדעתה של הגברת שגב הטוענת כי יש לקצץ בתקציב הגיוון.

החלק השני: מר שמחון לא סתר את דעתה רק טען שיש לוודא שאיש אינו מתנגד לקיצוץ.

הקשר בין שני החלקים הוא קשר של ניגוד: "אף".

אפילו שכולם ציפו שיתנגד לדעת יו"ר הועד, מר שמחון לא יתנגד, אלא רק טען שיש לוודא שאיש אינו מתנגד.

מכיוון שקיבלנו משפט הגיוני הרי שזו התשובה הנכונה.

תשובה (2).

12. השאלה: סטודנט: "עמיתי לקורס אמר לי שאם אכתוב עבודת סיכום במקום לגשת למבחן, אוכל לקבל ציון עובר רק אם לא אחמיץ יותר משני שיעורים. _____".

פתרון: נתמצת את חלקו הראשון של המשפט הנתון:

תמצות: החלק הראשון: ניתן לקבל ציון עובר אם מגישים עבודת סיכום, רק אם לא אחמיץ יותר משני שיעורים. כלומר, התנאים לקבלת ציון עובר הם: עבודת סיכום + החמצת שני שיעורים או פחות מזה.

כעת נבדוק את התשובות המוצעות עד שנמצא תשובה הגיונית.

הערה: מכיוון שחלקו הראשון של המשפט מתייחס למצב שבו מישהו מגיש עבודת סיכום=לא נבחן, ניתן שלא לבדוק כלל את תשובה (3) המתייחסת למצב שבו מישהו החליט להיבחן.

תשובה (1): סטודנט: "עמיתי לקורס אמר לי שאם אכתוב עבודת סיכום במקום לגשת למבחן, אוכל לקבל ציון עובר רק אם לא אחמיץ יותר משני שיעורים. **בכוונתי לכתוב עבודת סיכום ולהיעדר משני שיעורים, ולכן אני מקווה שטעות בידו**

תמצות חלק ראשון: התנאים לקבלת ציון עובר הם: עבודת סיכום + החמצת שני שיעורים או פחות מזה. חלק שני: החלטתי לכתוב עבודת סיכום ולהחמיץ שני שיעורים.

סיכום: לפי החלק הראשון, מי שכותב עבודת סיכום ונעדר משני שיעורים אמור לקבל ציון עובר. ולכן, חלקו האחרון של המשפט, לפיו הסטודנט מקווה שיש טעות בכללים, אינו הגיוני.

תשובה (2): סטודנט: "עמיתי לקורס אמר לי שאם אכתוב עבודת סיכום במקום לגשת למבחן, אוכל לקבל ציון עובר רק אם לא אחמיץ יותר משני שיעורים. **מאחר שנעדרתי משלושה שיעורים והחלטתי שלא לגשת למבחן, שמחתי לגלות שהוא טעה**

תמצות חלק ראשון: התנאים לקבלת ציון עובר הם: עבודת סיכום + החמצת שני שיעורים או פחות מזה.
חלק שני: נעדרתי משלושה שיעורים + החלטתי שלא להיבחן, כלומר החלטתי לכתוב עבודת סיכום והחמצתי יותר משני שיעורים.

סיכום: לפי הכללים מי שכותב עבודת סיכום ונעדר יותר משני שיעורים אינו מקבל ציון עובר. ולכן, חלקו האחרון של המשפט, לפיו הסטודנט שמח לגלות שעמיתו טעה, הוא הגיוני. שמחת הסטודנט הגיונית, שכן רק במקרה של טעות בכללים הוא יכול לקבל ציון עובר.

תשובה (2).

13. השאלה: במאמר נכתב: "כידוע, איש אינו נקי מחטא ואיש אף אינו רואה בעצמו קדוש. את הדימוי העצמי החיובי שלנו דרכנו לשמר לא בהכחשת עוונותינו, למקטן ועד גדול, אלא בהרחקתם: תלייתם בכורח הנסיבות, בגורמים חיצוניים, במעידה חד פעמית - ולעולם לא בנטיית אופי או בזדון. שהרי חטאים מבודדים קל לפטור בלא כלום, אך אין לך קשה מנשוא כמחשבה שהקלקלה היא חלק מזהותך."

הדברים נכתבו כחלק מהסבר לממצא כלשהו. איזה מהבאים הוא המתאים ביותר להיות ממצא זה?

פתרון: עלינו למצוא ממצא שמתאים להסבר המובא בפסקה. על כן, ראשית נסכם את עיקרי ההסבר. בתחילתו של הציטוט מובע רקע להסבר: כל האנשים חוטאים לפעמים, ואף מכירים בעובדה זאת. בהמשך נכתב כי הדרך של אנשים להתמודד עם הידיעה שהם חוטאים היא לטפול את האשמה על גורמים שאינם קשורים להם עצמם, כמו לאופי שלהם או לכוונות רעות. הם עושים זאת כי קשה להם לחשוב על עצמם כחוטאים כי זה הופך אותם למקולקלים בעיני עצמם. לסיכום: אנשים מודים כי הם חוטאים לפעמים, אבל לא מגדירים את עצמם כחוטאים.

כעת נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): בני אדם המשתפים קבצים באינטרנט בניגוד לחוק אינם נוטים לראות בכך מעשה אסור

התשובה אינה נכונה, מכיוון שעל פי ממצא זה בני האדם אינם מודעים לעובדה שעשו מעשה אסור. אנו מחפשים ממצא לפיו בני האדם מודעים לעובדה שהם חוטאים לפעמים.

תשובה (2): אין כמעט איש המגדיר את עצמו 'שקרן', אף על פי שרוב בני האדם מודים שפעם בשבוע לפחות הם אומרים דברים שאינם אמת

זו התשובה הנכונה. אם רוב בני האדם מודים שפעם בשבוע לפחות הם אומרים דברים שאינם אמת, הרי שהם מודעים לעובדה שהם חוטאים לפעמים. אם למרות עובדה זו, אין כמעט איש המגדיר את עצמו 'שקרן', הרי שניתן להסיק כי בני האדם אינם מגדירים עצמם כחוטאים, בשל הקושי לראות עצמם כמקולקלים.

תשובה (3): בני אדם המורשעים בביצוע פשע בפעם השנייה או השלישית נוטים להכיר בכך שהם ראויים לעונש יותר מבני אדם המורשעים בפעם הראשונה

התשובה אינה נכונה. על פי ממצא זה בני האדם אומנם מודעים לעובדה שהם חוטאים, אולם לא ניתן להסיק מהממצא כי אותם אנשים אינם מגדירים את עצמם כחוטאים. יתרה מזאת, ההסבר בפסקה אינו מתייחס לרמת חומרת העונש שאנשים חושבים שהם ראויים לו.

תשובה (4): אף שלא מעט מבעלי העסקים מעלימים מס, רק מתי מעט מהם מוכנים להודות שאי פעם עשו זאת

התשובה אינה נכונה. ממצא זה ניתן היה להסיק כי בני האדם מעלימים מס, כלומר חוטאים. אולם, לפי הממצא בני האדם אינם מודים כי חטאו.

תשובה (2).

14.

השאלה: בתי הקפה בבודפשט החלו לפרוח במקביל לפריחת בתי קפה בבירות אירופיות אחרות, אך היה להם ייחוד משלהם. ראשית, העובדה שהכובש התורכי הוא שהביא להונגריה את המשקה השחור גרמה לכך שתרבות בתי הקפה של בודפשט דמתה לזו של אגן הים התיכון יותר מלזו של מרכז אירופה. שנית, עיתונאים ואנשי בוהמה רבים, שהשפיעו רבות על דעת הקהל, עשו את בתי הקפה למקום המפגש שלהם, וכך היו אלה לזירה המרכזית שבה התעצבו הלכי רוח חברתיים ופוליטיים באותה תקופה.

איזו מן הטענות הבאות עולה מן הפסקה?

פתרון: נבדוק את התשובות המוצעות. נפסול תשובות באחד משני מקרים:

א. כאשר לא ניתן להסיק את הטענה מהפסקה.

ב. כאשר הטענה סותרת את הנאמר בפסקה.

תשובה (1): הרצון להידמות לבירות אירופיות אחרות הביא לידי פריחת תרבות בתי הקפה בבודפשט

התשובה אינה נכונה. בפסקה לא נכתב כי היה לבודפשט רצון להידמות לבירות אירופאיות אחרות. יתרה מכך, הפסקה מספקת סיבות לכך שבודפשט לא דמתה לבירות אירופאיות אחרות, ולא סיבות לדמיון ביניהן.

תשובה (2): בבירות אירופיות שאינן בודפשט לא היו בתי הקפה המקום המרכזי שבו התעצבו הלכי רוח חברתיים ופוליטיים

זו התשובה הנכונה. הפסקה מספקת סיבות לייחוד של תרבות בתי הקפה בבודפשט. בין השאר נכתב כי תרבות בתי הקפה בבודפשט הייתה מיוחדת בהשוואה לבירות אירופה משום שבתי הקפה היו הזירה המרכזית שבה התעצבו הלכי רוח חברתיים ופוליטיים באותה תקופה. מכאן שבבירות האירופאיות האחרות לא היו בתי הקפה המקום המרכזי שבו התעצבו הלכי רוח חברתיים ופוליטיים.

תשובה (3): מידת השפעתם של בתי הקפה על דעת הקהל היא אחד מקווי הדמיון שבין תרבות בתי הקפה של בודפשט לזו של אגן הים התיכון

התשובה אינה נכונה. על פי הפסקה, לתרבות בתי הקפה של בודפשט היה ייחוד בשני מובנים: האחד בזה שהיא דמתה לזו של תרבות בתי הקפה באגן הים התיכון יותר מלזו של מרכז אירופה. שנית, במידת ההשפעה של בתי הקפה על דעת הקהל. כלומר לא מוזכר שום קשר בין שתי התכונות אשר ייחדו את בודפשט, איננו יודעים באיזה אופן דמתה תרבות בתי הקפה של בודפשט לזו של אגן הים התיכון.

תשובה (4): כאשר החלו בתי הקפה בבודפשט לפרוח היו רוב פוקדיהם עיתונאים ואנשי בוהמה התשובה אינה נכונה. בפסקה לא נזכר מה היה שיעורם של העיתונאים ואנשי הבוהמה בבתי הקפה. כלומר, נתון כי בבתי הקפה בבודפשט היו עיתונאים ואנשי בוהמה רבים שעשו את בתי הקפה לביתם, אולם, לא ניתן לקבוע כי רוב פוקדיהם של בתי הקפה היו עיתונאים ואנשי בוהמה.

תשובה (2).

15.

השאלה: כאשר אדם עוטה על כף ידו כפפה אטומה ודקה במיוחד ומניח את כף היד תחת זרם מים, הוא חש שידו נרטבת, אף שלמעשה היא נותרת יבשה. בעור יש קולטני חישה רבים המתמחים ברגישות למגע, ללחץ, לחום ואף לתנודות; הקולטנים משדרים אותות למוח, והוא מפרש את האותות כתחושות. לרטיבות, לעומת זאת, אין בעור קולטנים ייחודיים; אדם חש שהוא נרטב כאשר מתקבל במוחו צירוף אותות מקולטני החישה השונים שההירטבות מפעילה.

לפי העולה מן הפסקה, מדוע האדם העוטה על כף ידו כפפה אטומה ודקה במיוחד חש שידו נרטבת?

פתרון: עלינו להסיק מדוע האדם העוטה כפפה אטומה ודקה במיוחד חש שידו נרטבת. נסכם את הפסקה וננסה לענות על השאלה בטרם ניגש לתשובות:

בתחילת הפסקה מציגים בפנינו סיטואציה מסוימת: גם כשאנו עוטים כפפה אטומה, ומניחים את כף היד תחת זרם מים, אנו מקבלים תחושה שהיד נרטבת. בהמשך הפסקה מספקים מידע על קולטני חישה רגישים הנמצאים בעור, אשר משדרים אותות למוח, אותם הוא מפרש כתחושות. במשפט האחרון בפסקה **מקשרים** בין המידע על קולטני החישה לבין הסיטואציה שהוצגה בתחילת הפסקה: נכתב כי לרטיבות אין קולטנים ייחודיים וכי אדם חש שהוא נרטב כאשר מתקבלים במוחו אותות מאותם קולטני החישה שההירטבות מפעילה.

אם לרטיבות אין קולטנים מיוחדים, והאדם חש שהוא נרטב כאשר מתקבל במוחו צירוף אותות מסוים, הרי שאנו חשים כשידנו נרטבת כשאנו עוטים כפפה אטומה כי האותות המגיעים למוחנו דומים לאותות המגיעים אליו כאשר ידנו אכן נרטבת.

כעת נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): מכיוון שהקולטנים המתמחים ברטיבות אינם מצויים בעור, ולכן הכפפה אינה מפריעה לפעולתם התשובה אינה נכונה. על פי הפסקה אין קולטנים המתמחים ברטיבות.

תשובה (2): מכיוון שהכפפה האטומה והדקה מגבירה את הרגישות של העור למגע, ללחץ, לחום ולתנודות התשובה אינה נכונה. אין כל אזכור בפסקה לכך שהכפפה **מגבירה** את הרגישות של העור. רק נאמר כי בעור יש קולטנים הרגישים למגע, ללחץ, לחום ולתנודות.

תשובה (3): מכיוון שהקולטנים הייחודיים לרטיבות מעבירים תחושה זו למוחו של האדם, אף שלמעשה ידו אינה נרטבת

התשובה אינה נכונה. כאמור, על פי הפסקה לרטיבות אין קולטנים ייחודיים.

תשובה (4): מכיוון שהאותות המגיעים למוחו של האדם דומים לאותות המגיעים אליו כאשר ידו אכן נרטבת. זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

16.

השאלה: כשבונים בניין אי אפשר לפרק את הקומה הראשונה כדי להשתמש בלבנים שמרכיבות אותה להקמת הקומה השנייה.

להלן ארבע פעולות בלתי אפשריות מסיבות שונות. באיזו מהן הסיבה היא הדומה ביותר לסיבה שבגינה הפעולה שתוארה לעיל בלתי אפשרית?

פתרון: לפנינו משפט קצר בו מוצגת פעולה בלתי אפשרית. עלינו למצוא פעולה נוספת שאינה אפשרית מסיבה דומה. ראשית, נבין מה הופך את הפעולה המוצגת בשאלה לבלתי אפשרית. לאחר מכן, נעבור על התשובות המוצעות ונחפש פעולה נוספת שאינה אפשרית מאותה סיבה.

הטענה היא כי לא ניתן לפרק את הקומה הראשונה על מנת להשתמש בלבנים שמרכיבות אותה להקמת הקומה השנייה.

פעולה זו בלתי אפשרית שכן אם נפרק את הקומה הראשונה, הרי שלא תהיה עוד קומה ראשונה, והקומה החדשה שתבנה תהפוך בעצמה להיות הקומה הראשונה בבניין. כלומר, ניתן לבצע את פעולת פירוק הקומה הראשונה כמה פעמים שרק נרצה, אך בעצם פעולה זו, אנו חוזרים בכל פעם למצב ההתחלתי בו יש לנו רק קומה אחת בנויה.

כעת נבדוק את התשובות המוצעות ונחפש תשובה שתציג מצב בלתי אפשרי מסיבה דומה:

תשובה (1): להשפיע על העתיד באמצעות שינוי העבר

התשובה אינה נכונה. שינוי העבר היא פעולה בלתי אפשרית בפני עצמה, בעוד שבמצב המקורי הפעולה עצמה (פירוק הקומה הראשונה) אפשרית. כלומר, פעולה זו אינה אפשרית מסיבה שונה מזו שהוצגה בשאלה.

תשובה (2): לראות מה חבוי בתיבה אטומה בלי לפתוח אותה

התשובה אינה נכונה. בתשובה זו אין פעולה שמעצם עשייתה אנו חוזרים למצב ההתחלתי שבו היינו ומתרחקים מן התוצאה הרצויה. פעולה זו אינה הגיונית משום שפשוט איננו יכולים לראות מה נמצא בתיבה אטומה מבלי לפתוח אותה. פשוט בגלל שאין לנו כוחות על טבעיים.

תשובה (3): לשאול ראי שאלה ולזכות בתשובה

התשובה אינה נכונה. אמנם יש כאן פעולה מסוימת שניתן לבצע אין סוף פעמים (לשאול את הראי שאלה) מבלי שהיא תשנה את המצב בו אנו נמצאים (אנחנו תמיד ניוותר ללא תשובה). אולם, הפעולה עצמה לא מחזירה אותנו למצב ההתחלתי, ולכן פעולה זו אינה אפשרית מסיבה שונה מזו שהוצגה בשאלה.

תשובה (4): לנוח באזור המוצל שגופך יוצר

זו התשובה הנכונה. לא ניתן לנוח באזור המוצל שגופנו יוצר, מכיוון שאם נקום מהמקום בו אנו נמצאים כדי לנוח, הרי שהצל שיצרנו יזוז למקום אחר. ניתן לבצע את הפעולה ולעבור למקום שהיה מוצל כמה פעמים שרק נרצה, אך בעצם הפעולה אנו חוזרים בכל פעם למצב ההתחלתי. האזור המוצל שגופנו יוצר אף פעם לא יהיה מעלינו כמו שהלבנים שהרכיבו את הקומה הראשונה אף פעם לא אותם לבנים שיצרו את הקומה השנייה.

תשובה (4).

17.

השאלה: במעגן הסירות שני מזחים - פנימי וחיצוני. כל בעלי כלי השיט מעדיפים לעגון במזח הפנימי, ולכן נקבע כי זכות העגינה במזח זה תינתן על פי הכללים האלה:

כלל א: לכלי שיט המשמשים לדיג תינתן עדיפות על כלי שיט המשמשים לשיט תענוגות.

כלל ב: לספינות מנוע תינתן עדיפות על ספינות מפרש, אלא אם כן הים סוער, ואז תינתן עדיפות לספינות מפרש על ספינות מנוע.

במקרה שהכללים סותרים זה את זה, כלל ב קודם לכלל א.

איזה מן המצבים הבאים אינו אפשרי?

פתרון: לפנינו שאלת כללים. לאחר שקראנו את הכללים נבדוק את התשובות המוצעות. נשאלנו מה אינו אפשרי, ולכן נפסול תשובות אפשריות.

תשובה (1): בים סוער עוגנת במזח הפנימי ספינת מפרש המשמשת לשיט תענוגות. באותו הזמן עוגנת במזח החיצוני ספינת מנוע המשמשת לשיט תענוגות.

במקרה שלפנינו שתי הספינות הן ספינות תענוגות. לכן, הכלל הראשון אינו רלוונטי, ונותר רק לבדוק את הכלל השני. לפי הכלל השני, כאשר מזג האוויר סוער ספינת המפרש מקבלת עדיפות על פני ספינת המנוע. מכיוון שספינת המפרש עוגנת במזח הפנימי וספינת המנוע עוגנת במזח החיצוני, התשובה אפשרית.

תשובה (2): בים סוער עוגנת במזח הפנימי ספינת מפרש המשמשת לשיט תענוגות. באותו הזמן עוגנת במזח החיצוני ספינת מנוע המשמשת לדיג.

לפי הכלל הראשון, יש עדיפות לספינת דיג על פני ספינת תענוגות.

לפי הכלל השני, כאשר מזג האוויר סוער יש עדיפות לספינת מפרש על פני ספינת מנוע.

מכיוון שבמקרה זה הכללים סותרים זה את זה, הרי שכלל ב קודם לכלל א. כלומר, ספינת המפרש תקבל עדיפות על פני ספינת המנוע. אכן ספינת המפרש עוגנת במזח הפנימי וספינת המנוע במזח החיצוני, ולכן התשובה אפשרית.

תשובה (3): בים שאינו סוער עוגנת במזח הפנימי ספינת מנוע המשמשת לשיט תענוגות. באותו הזמן עוגנת במזח החיצוני ספינת מפרש המשמשת לדיג.

לפי הכלל הראשון, יש עדיפות לספינת דיג על פני ספינת תענוגות.

לפי הכלל השני, כאשר מזג האוויר אינו סוער יש עדיפות לספינת מנוע על פני ספינת מפרש.

מכיוון שבמקרה זה הכללים סותרים זה את זה, הרי שכלל ב קודם לכלל א. כלומר, ספינת המנוע מקבלת עדיפות על פני ספינת המפרש. ואכן ספינת המנוע עוגנת במזח הפנימי וספינת המפרש עוגנת במזח החיצוני, ולכן התשובה אפשרית.

מכיוון שפסלנו שלוש תשובות הרי שתשובה (4) היא התשובה הנכונה, אולם לשם השלמת ההסבר נבדוק גם אותה:

תשובה (4): בים שאינו סוער עוגנת במזח הפנימי ספינת מפרש המשמשת לדיג. באותו הזמן עוגנת במזח החיצוני ספינת מנוע המשמשת לשיט תענוגות.

לפי הכלל הראשון, יש עדיפות לספינת דיג על פני ספינת תענוגות.

לפי הכלל השני, כאשר מזג האוויר אינו סוער יש עדיפות לספינת מנוע על פני ספינת מפרש.

מכיוון שבמקרה זה הכללים סותרים זה את זה, הרי שכלל ב קודם לכלל א. כלומר, ספינת המנוע אמורה לקבל עדיפות על פני ספינת המפרש. אולם, ספינת המנוע עוגנת במזח החיצוני ולא בפנימי, ולפיכך תשובה זו אינה אפשרית.

תשובה (4).

הבנת הנקרא (שאלות 18-23)

18. **השאלה:** המילה "אותם" (שורה 1) מתייחסת ל -

פתרון: נקרא את המשפט בו מופיעה המילה מתחילתו. בשורות 1-2 כתוב: "חלוקה הוגנת של טובין היא מלאכה קשה, אך קשה שבעתיים כאשר המעורבים בה מעריכים אותם בשונה זה מזה." המילה אותם מתייחסת לדבר האחרון שנאמר. כלומר, המילה "אותם" מתייחסת לטובין.

תשובה (1).

19. **השאלה:** רוני וגילי חילקו ביניהן עוגה בשיטה המתוארת בפסקה השנייה. רוני חתכה את העוגה לשני חלקים

שווים בעיניה וגילי בחרה ראשונה. איזה מן האירועים הבאים אפשרי?

פתרון: נקרא את הפסקה השנייה ונסכם את השיטה המתוארת בה.

על פי שיטת החלוקה בפסקה השנייה, כאשר שני אנשים רוצים לחלק ביניהם דבר מה, אחד מהם מחלק את הדבר לשני חלקים שנראים לו שווים. לאחר מכן, השני מקבל את הזכות לבחור ראשון את אחד מבין שני החלקים.

בחלוקה זו, הראשון מחלק את הטובין לשני חלקים שווים בעיניו, כך שהוא אדיש לבחירתו של השני. השני מקבל את האפשרות לבחור ראשון, כך שאם שני החלקים שווים גם מבחינתו, הוא יהיה אדיש לבחירה. אם החלקים אינם שווים מבחינתו, הוא ייקח את החלק הטוב בעיניו.

כעת נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): רוני חושבת שהיא קיבלה פרוסת עוגה גרועה משל גילי

התשובה אינה נכונה. רוני חילקה את העוגה ולכן היא חילקה אותה לשתי חתיכות זהות בעיניה. כלומר, לא ייתכן שהיא חושבת שהיא קיבלה פרוסת עוגה גרועה משל גילי.

תשובה (2): גילי חושבת שהיא קיבלה פרוסת עוגה גרועה משל רוני

התשובה אינה נכונה. גילי היא זו הבחרת את פרוסת העוגה מבין שתי הפרוסות שרוני חתכה, ולכן, היא תבחר את פרוסת העוגה הטובה ביותר בעיניה. לכן, לא ייתכן שהיא תחשוב שהיא קיבלה פרוסת עוגה פחות טובה.

תשובה (3): רוני חושבת שהיא קיבלה פרוסת עוגה טובה משל גילי

התשובה אינה נכונה. רוני מחלקת את העוגה לשתי פרוסות שוות בעיניה. לכן, לדעתה שתי הפרוסות זהות זו לזו, ולפיכך לא ייתכן שהיא חושבת שקיבלה פרוסת עוגה טובה יותר.

תשובה (4): גילי חושבת שהיא קיבלה פרוסת עוגה טובה משל רוני

זו התשובה הנכונה. גילי בוחרת ראשונה את אחת משתי הפרוסות. אם לדעתה אחת מן הפרוסות טובה מן האחרת היא תבחר בה. לפיכך, ייתכן כי אחת מהפרוסות נראתה לגילי טובה יותר ולכן היא בחרה אותה.

תשובה (4).

20. **השאלה:** מדוע "הוא הפסיד" (שורה 15)?

פתרון: נקרא את המשפט בו כתוב "הוא הפסיד" מתחילתו. המשפט מכיל רק את המילים "הוא הפסיד", ולכן נקרא את המשפט שלפני. בשורות 14-15 כתוב: "אבל מה אם אתה והוא חושקים באותה פרוסה? אתה תזכה בחלק שבו שניכם חושקים, ולו ייוותרו החלקים הטובים פחות. הוא הפסיד. הקנאה ניצחה. ההסדר קרס."

אם מישהו אחר כבר בחר בחלק בו הוא חשק, הרי שהוא יקבל פרוסה שפחות טובה בעיניו. כלומר, הוא הפסיד משום שהפרושה שאותה רצה נלקחה, ולדעתו הוא קיבל פרוסה פחות טובה.

תשובה (2).

21.

השאלה: שלושה מארבעת החלקים המודגשים בציטוטים הבאים מהקטע מתייחסים לאותה פרוסת עוגה. איזה מהם מתייחס לפרוסת עוגה **אחרת**?

פתרון: לאחר שקראנו את הפסקה הרביעית נבדוק את התשובות המוצעות. בבדיקת התשובות נבדוק לאיזה מן הפרוסות המתוארות בפסקה מתייחסת התשובה. לבסוף נסמן את התשובה יוצאת הדופן.

תשובה (1): אם לדעתה **אחת מן הפרוסות** טובה מן האחרות" (שורה 18)

על פי הפסקה, ראובן מחלק את העוגה לשלושה חלקים שווים בעיניו. לאחר מכן, אם לדעתה של מרים **אחת מן הפרוסות** שחילק ראובן טובה מן האחרות, היא **מסירה ממנה פיסה**, כך שתשתווה לשתי הפרוסות הנותרות. מכאן שהפרוסה שבתשובה זו מתייחסת לפרוסה שמרים תיקנה.

תשובה (2): "**אחת שתיקנה מרים**" (שורה 20)

מצאנו שהפרוסה שבתשובה (1) היא הפרוסה אותה תיקנה מרים. בתשובה זו נכתב כי הפרוסה היא "אחת שתיקנה מרים". לפיכך, הפרוסה שבתשובה זו מתייחסת לאותה פרוסת עוגה המוזכרת בציטוט שבתשובה (1). שני הציטוטים שתשובות (1) ו-(2) מתייחסים לאותה פרוסת עוגה, ולכן ניתן לפסול את שתיהן.

תשובה (3): "ראובן מקבל את **הפרוסה הנותרת**" (שורה 21)

בשורות 20-21 נכתב: "כעת שמעון בוחר את חלקו. אחריו בוחרת מרים, והיא חייבת לקחת את הפרוסה שממנה הסירה פיסה, אם שמעון לא לקח אותה קודם לכן. ראובן מקבל את **הפרוסה הנותרת**". כלומר, כאשר ראובן מקבל את **הפרוסה הנותרת**, מישהו בחר את הפרוסה שתיקנה מרים ומישהו בחר את אחת מהפרוסות המקוריות. לכן הפרוסה הנותרת, שראובן מקבל, היא אחת מן הפרוסות המקוריות. מכאן שזו **אינה** הפרוסה המוזכרת בציטוטים הקודמים (זו שתיקנה מרים). מכיוון ששני הציטוטים שבתשובות (1) ו-(2) מתייחסים לאותה פרוסת עוגה, וציטוט זה מתייחס לפרוסת עוגה אחרת, הרי שזו התשובה הנכונה.

תשובה (4): "**הפרוסה שנותרה** לאחר שמרים הסירה ממנה פיסה" (שורה 26)

ציטוט זה מתייחס לפרוסה שמרים **הסירה ממנה פיסה**, כלומר לפרוסת העוגה שמרים תיקנה. מכיוון שציטוט זה מתייחס לאותה פרוסת עוגה המוזכרת בציטוטים שתשובות (1) ו-(2), התשובה נפסלת.

תשובה (3).

22.

השאלה: "גם אם אין זו הדרך להרמוניה כלל עולמית, לפחות כמה עוגות תחולקנה כראוי" (שורות 29-30), כלומר -

פתרון: נקרא את הפסקה האחרונה. בפסקה הרביעית מתוארת שיטתו של ברמס לחלוקת עוגה בין שלושה אנשים. הפסקה האחרונה, ממנה לקוח הציטוט, נפתחת בתיאור התוצאות של אותה חלוקה: "עד שתיוותר רק פיסה זערורית שלא יהיה בה כדי להעלות או להוריד דבר לאיש." (שורות 28-29) כלומר, השיטה של ברמס מאפשרת לחלק את העוגה כמעט בשלמותה באופן שווה. כעת, בהקשר של שיטת החלוקה, נכתב כי ברמס היה אחוז התלהבות, ואמר: "גם אם אין זו הדרך להרמוניה כלל עולמית, לפחות כמה עוגות תחולקנה כראוי." כלומר, ברמס מתכוון לומר שגם אם השיטה לא יכולה לפתור כל בעיה (אין זו הדרך להרמוניה עולמית), היא מועילה במקרים מסוימים (למשל במקרה של חלוקת עוגות).

כעת נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): גם אם אי אפשר לחלק צרור מסוים של טובין עד תומו, אפשר לפחות לחלק את רובו

התשובה אינה נכונה. אומנם בפסקה כתוב כי בשיטת החלוקה המוצעת לא ניתן לחלק את הטובין עד תומו ("תיוותר רק פיסה זערורית"), אך זו לא המשמעות של **הציטוט עליו נשאלנו**. על פי הציטוט, השיטה לא יכולה לפתור כל בעיה, אך היא יעילה במקרים מסוימים.

תשובה (2): **אומנם שיטה זו אינה פתרון קסם לסוגיות הרות גורל, אך היא יכולה להועיל במקרים מסוימים**

זו התשובה הנכונה. על פי הציטוט: שיטת החלוקה של ברמס לא מאפשרת להגיע להרמוניה כלל עולמית. כלומר, היא לא יכולה לפתור סוגיות הרות גורל, כמו למשל להביא לשלום עולמי. אולם, השיטה יעילה במקרים מסוימים, כמו למשל במקרה של חלוקת עוגות.

תשובה (3): אומנם שיטה זו תצלח לפתרון סכסוכים בין-לאומיים, אך לא לחלוקת כל צרור של טובין התשובה אינה נכונה. על פי הציטוט, השיטה אינה מאפשרת להגיע להרמוניה בין לאומית, כלומר היא לא תצלח לפתרון סכסוכים בין לאומיים. כמו כן, אין התייחסות בפסקה לחלוקת צרור טובין אחר מעוגה.

תשובה (4): גם אם אי אפשר לחלק בשיטה זו כל צרור של טובין, לילדים היא יכולה להועיל מאוד התשובה אינה נכונה. לא ניתן להסיק מהציטוט שיש טובין שלא ניתן לחלקו בשיטה זו, אלא שהחלוקה לא יכולה לפתור כל בעיה. כמו כן, אין בפסקה כל התייחסות לאופן בו שיטת החלוקה מועילה דווקא לילדים.

תשובה (2).

23. השאלה: אברהם, יצחק ויעקב החליטו לחלק ביניהם חלה בשיטה הזאת: אברהם בוצע פיסה שערכה בעיניו שליש מן החלה. יצחק בוחר אם לקחת פיסה זו אם לאו. אם אינו רוצה בה - יעקב בוחר אם לקחת אותה אם לאו. אם גם הוא אינו חושק בה - פיסה זו ניתנת לאברהם. לאחר מכן, השניים שלא קיבלו את הפיסה מחלקים ביניהם את שאר החלה לפי שיטת החלוקה ההוגנת לשניים המתוארת בפסקה השנייה.

מה נכון לומר על החלוקה בשיטה זו?

פתרון: שיטת החלוקה המתוארת בשאלה זו אינה ממש מופיעה בקטע. אומנם אנחנו יודעים מה קורה כאשר מחלקים טובין לפי השיטה המתוארת בפסקה השנייה, אך איננו יודעים מה קורה כאשר מישוהו בוצע שליש מהחלה. לפיכך, נבדוק את התשובות המוצעות ונפסול תשובות שאנו יודעים שהן בוודאות אינן נכונות על פי הקטע.

תשובה (1): היא מבטיחה חלוקה הוגנת של החלה כולה

על פי שיטת החלוקה המוזכרת בפסקה, אברהם בוצע פיסה מהחלה שערכה בעיניו שליש מהחלה. בקטע אין התייחסות למצב כזה ולכן על פניו נדמה כי איננו יודעים אם שיטת חלוקה זו מבטיחה חלוקה הוגנת. לכן בשלב זה מומלץ לבדוק את שאר התשובות אולם, אם נתעכב נבין כי שיטת חלוקה זו אינה בהכרח הוגנת. הרי יצחק מקבל את זכות הראשונים להחליט האם לקחת את הפיסה או לא, ורק אם הוא לא רוצה בה - יעקב מקבל את הזכות להחליט אם הוא רוצה בה או לא. בהחלט ייתכן מקרה שבו יצחק מחליט לקחת את הפיסה שבצע אברהם, למרות שיעקב חשק בה. במצב כזה יעקב יפסיד, שכן הפיסה בה חשק נלקחה. לפיכך, שיטת החלוקה אינה מבטיחה חלוקה הוגנת.

תשובה (2): אברהם עלול לחוש קנאה אם הוא יקבל את הפיסה שבצע

התשובה אינה נכונה. אברהם בצע את פיסת החלה כך שערכה בעיניו בדיוק שליש מן החלה. כלומר, במידה ויקבל את הפיסה שבצע הוא אמור לחוש שקיבל את חלק שווה.

תשובה (3): יצחק עלול לחוש קנאה אם הוא יבחר בפיסה שבצע אברהם

התשובה אינה נכונה. יצחק מקבל את זכות הראשונים להחליט האם לבחור בפיסה שבצע אברהם. אם החליט לבחור דווקא בה, הרי שהיא שווה מבחינתו לפחות לשליש מהחלה. אם זה לא היה המצב, יצחק לא היה בוחר את הפיסה. לכן, יצחק לא יכול לחוש קנאה אם בחר בפיסה.

תשובה (4): יעקב עלול לחוש קנאה אם יצחק יבחר בפיסה שבצע אברהם

זו התשובה הנכונה. לפי ההסבר בתשובה (1), בהחלט ייתכן מצב שבו יצחק יחליט לקחת את הפיסה שבצע אברהם, למרות שיעקב חשק בה אף הוא. כך יעקב עשוי לחוש קנאה כי הפיסה שחשק בה נלקחה.

תשובה (4).